

έτος 15ο
αρ. τεύχους 67
διμηνη έκδοση
διανέμεται δωρεάν
ISSN: 1109-2653
ISSN (Online): 2241-4037

μάρτιος-απρίλιος 2014

ΚΩΔΙΚΟΣ : 6325
— 28ης Οκτωβρίου 3, 196 00 - Μάνδρα Αττικής —
www.dimofon.gr

Κοινωνία από τον Γεράσιμο - Memoryland, σελ. 2

Τέχνη & Πολιτισμός: Shadow Trash Art, σελ. 3

Παιδική Λογοτεχνία από την Ελένη Α. Ηλιά, σελ. 4-6

Κοινωνία από τον Σ.Γ.Λ. & Παρουσίαση Βιβλίου, σελ. 6

Παρουσίαση Βιβλίου, σελ. 8

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

Σύλλογος Ποιοτικής & Πολιτιστικής
Αναβάθμισης Δυτικής Αττικής
“Ο ΔΗΜΟΦΩΝ”

ΕΚΔΟΤΗΣ

Πλαναγιώτης Δημητρούλης
(Κιν.: 6977.781.753)

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΜΕΛΩΝ/ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Κοροπούλης Βασίλης

Κοροβέση Ελένη

Παπαϊωάννου Παναγιώτης

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑΣ

Λαϊνάς Παναγιώτης -

Μποχάρτζας Γεώργιος

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Κωνσταντίνα Πέππα

Τηλ./Fax: 210.55.58.291

ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

Μήτισοι - Τσιάμη Κατερίνα
Πτυχ. Τεχνολόγος Γραφικών Τεχνών

Ταχυδρομική Διεύθυνση

28ης Οκτωβρίου 3, 196 00

Μάνδρα Αττικής

Τηλ.: 210.55.56.507

www.dimofon.gr

e-mail: info@dimofon.gr

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Αριθ. Λογ/σμού

5170039501733

Επήσια Συνδρομή Μελών

Ιδιώτες: 10 Ευρώ

Οργανισμοί / Εταιρείες: 25 Ευρώ

Τα επώνυμα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις εκείνων που τα υπογράφουν. Επιτρέπεται η τμηματική ή ολική αναδημοσίευση άρθρων, υπό την προϋπόθεση ότι θα αναγράφεται η πηγή τους. Η ύλη για το τεύχος “έκλεισε” στις 15/05/2014

Παρακαλούμε να στέλνετε το αντίγραφο της κατάθεσης στο fax του Συλλόγου ή ταχυδρομικώς για ενημέρωση. Ο “ΔΗΜΟΦΩΝ” ανταλάσσεται με όλα τα έντυπα πολιτιστικού περιεχομένου.

Ιστορικά βοσκοτόπια

Γιν λίγο καιρό έτυχε να βρεθώ σε έναν από τους ιστορικότερους και συγκινητικότερους, θα έλεγε κανείς, φυσικούς χώρους-μνημεία της Αθήνας. Ένα μέρος που προσφέρεται για έναν μακρύ, στοχαστικό περίπατο. Εκεί που γεννήθηκε η δημοκρατία, που έκανε τα πρώτα της βήματα ως αληθινά συμμετοχική και άμεση. Για να φτάσει μέχρι τις μέρες μας, μέχρις εμάς, ξεπουπουλιασμένη, «αντιπροσωπευτική». Μιλάω βεβαίως για το λόφο της Πνύκας, όπου γίνονταν οι συνελεύσεις της περιφήμητης αθηναϊκής Εκκλησίας του Δήμου.

Είναι απ' αυτά τα μέρη της Πνύκα τα περίεργα, που σε ταξιδεύουν. Κατά τον 5^οπ.Χ. αιώνα μέχρι και 43.000 Αθηναίοι πολίτες, λέσι, μπορεί να συγκεντρώνονταν, να ανέβαιναν μέχρι εκεί για να πάρουν τις αποφάσεις τους για τα κοινά. Ή να ακούσουν τον Περικλή ή τον Δημοσθένη να αγορεύουν.

Σήμερα, τα πράγματα όπως διαπίστωσα, είχαν κάπως διαφορετικά. Αγριολούσουδα εξακολουθούσαν βεβαίως να φύονται όπου έπεφτε το βλέμμα, όπως θα γίνονταν και τότε. Και Αθηναίοι

πολίτες υπήρχαν στον ιστορικό λόφο, που δεν έκαναν αμεσοδημοκρατικές συνελεύσεις αλλά απολάμβαναν τη θέα στην Ακρόπολη και την Αθήνα στα πόδια τους. Μόνο που δεν ήσαν μόνοι. Κάποιοι, είχαν πάρει μαζί και τα σκυλιά τους. Για να τρέξουν, να κάνουν τις ανάγκες τους, να βοσκήσουν.

Κάποιοι απορροφημένοι θα έλεγε κανείς από τα χόμπι τους, κλεισμένοι στους ιδιωτικούς τους κόσμους, που δυσκολεύονταν πιθανότατα να δουν παραέω τι γίνεται - να δουν, καταρχάς, που βρίσκονταν. Κατηφορίζοντας το λόφο, σκεφτόμουν ότι την επόμενη φορά που θα ανοίξει η όποια συζήτηση για την κρίση σήμερα πολιτικής και δημοκρατίας, τους πολιτικούς, όλα αυτά για τα οποία δεν κουραζόμαστε να γκρινιάζουμε, καλό θα ήταν να άνοιγε από τους σημερινούς πολίτες και πώς μπορεί αυτοί να βλέπουν τον κόσμο γύρω τους - την πόλη, τη χώρα τους. Όσο βλέπουν.

The House of Shadow του Τριαντάφυλλου Βαΐτση Το Σπίτι της Σκιάς

Aπό τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου με συγκινούσε η τέχνη. Σε όλες της τις μορφές. Ζωγραφική, ποίηση, γλυπτική, αρχιτεκτονική, μουσική... τέχνη και τι στον κόσμο! Μαγεία, ταξίδι, ηρεμία αλλά ταυτόχρονα μεγάλη ανησυχία και περιέργεια!

Πώς έγινε αυτό... Πώς έφτασε σε αυτό ο άνθρωπος εκείνος που το φιλοτέχνησε; Από τι εμπνεύστηκε; ...κι ένα σωρό απορίες! Άλλα αν δεν δημιουργούσε απορίες δεν θα ήταν τέχνη, σωστά;

Ένα απογευματάκι λοιπόν του περσινού χειμώνα ενημερώθηκα πως τα έργα σκιών του **Τριαντάφυλλου Βαΐτση** θα «έφευγαν» για λίγο από την γενέτειρά τους - την Ξάνθη, για να μπορέσουμε να τα «γνωρίσουμε» και εμείς σε γνωστό εκθεσιακό χώρο της Αθήνας. Μπορεί ως τότε να μην γνώριζα πολλά για την τέχνη αυτή αλλά το αποτέλεσμα με εντυπωσίασε και με έκανε να συγκαταλέξω τον ήδη αγαπημένο φίλο, σε έναν από τους πιο ενδιαφέροντες καλλιτέχνες της εποχής!

Με την αγάπη του για δημιουργία, το μυαλό και το ανήσυχο πνεύμα του, δίνει ζωή σε άχροντα αντικείμενα μετατρέποντάς τα σε πηγή απεικόνισης μοναδικών σκιών. Καλλιτέχνες, ποιητές, και πλήθος αναπαραστάσεων έχουν γίνει «πίνακες σκιών» μέσα από το μεράκι και το ζήλο του Τριαντάφυλλου.

Ήθελα λοιπόν μέσα από αυτή τη σελίδα να σας μυήσω και εσάς στον μαγικό κόσμο των σκιών, του φωτός, του σκοταδιού και ακόμα ... των αντιθέσεων!

Γεννήθηκα...
Μεγαλώνω...
Θα πεθάνω...
... έως τότε όμως, θα δημιουργώ

Αυτές είναι οι πρώτες τέσσερις γραμμές που διαβάζει ο επισκέπτης της προσωπικής σελίδας του Τριαντάφυλλου Βαΐτση (www.vaitsis.com).

Και συνεχίζει να γράφει:

«Αυτό που βλέπουμε είναι πάντοτε λιγότερο από αυτό που κοιτάμε. Κάθε αντικείμενο, κάθε κατάσταση, κάθε γεγονός έχουν διαστάσεις και παραμέτρους, οι οποίες δεν είναι ορατές ή εύκολα αντιληπτές. Το σχήμα, το μέγεθος, το χρώμα, η υφή, η σιωπή, ο θόρυβος, η ένταση, η απλότητα, η πολυπλοκότητα, η φωτεινότητα και πολλά άλλα... είναι παράγοντες που φανερώνουν ή και κρύβουν μηνύματα - σκέψεις, υποδεικνύουν δρόμους, αποκαλύπτουν νέες διαστάσεις...»

«Χτίζω πάνω σ' αυτές τις σκέψεις.
Κάνω ορατό το αόρατο...
... δείτε αυτό που δεν φαίνεται...»

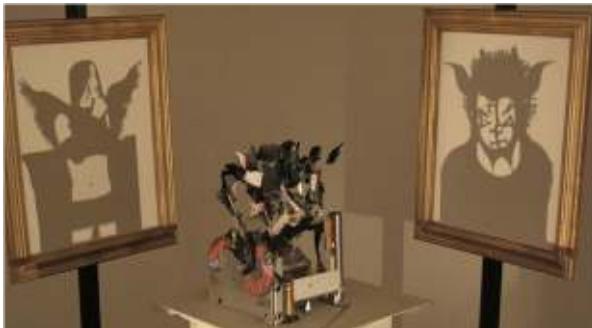
ΦΤΙΑΞΕ ΤΗ ΣΚΙΑ ΠΟΥ ΘΕΛΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΧΩΡΟ ΣΟΥ

Η σκιά είναι κάτι πολύ ιδιαίτερο. Μπορείς να δεις τη σκιά «που θέλεις», μόνο σε συγκεκριμένες συνθήκες φωτός.

Μπορείς να βάλεις ένα έργο σκιάς παντού...
... αλλά νομίζω πως κάθε χώρος χρειάζεται τη δική του σκιά...

Ο Τριαντάφυλλος πλάι στην κατασκευή υλικών αλουμινίου, η οποία φωτιζόμενη δημιουργεί τη σκιά του ... Καβάφη.

«Σχετικότητα:

Η θετική ενέργεια του όμορφου καταπλακώνει ή καταπλακώνεται από την αρνητική ενέργεια του άσχημου, ανάλογα με το τι αναζητά ο καθένας από ένα αντικείμενο ή μια κατάσταση. Αν όμως κάποιος ρίξει φως στις σκοτεινές πλευρές του μυαλού μας, τότε θα μπορέσουμε να δούμε εξίσου καλά όλες τις πλευρές του αντικείμενου - κατάστασης και να αποφασίσουμε που πρέπει πραγματικά να κατευθυνθούμε. Η συνύπαρξη του καλού και του κακού είναι δεδομένη. Το πρόβλημα είναι η απάντηση του ερωτήματος: τι είναι καλό και τι κακό;»

Αυτά είναι τα λόγια του Τριαντάφυλλου που μας εξηγεί τι απεικονίζει το παραπάνω έργο του.

Ανάμεσα σε έργα σκιών (φωτ. από προσωπικό αρχείο)

• Πηγή: www.vaitsis.com

Η ποίηση ΜΕΣΑ ΑΠΟ την ποίηση

Το κείμενο εκφωνήθηκε σε εκδήλωση για την παγκόσμια ημέρα της ποίησης στη Δημοτική Βιβλιοθήκη Ασπροπύργου.

Η 21^η Μαρτίου έχει καθιερωθεί ως παγκόσμια ημέρα της ποίησης ύστερα από εισήγηση του συγγραφέα Βασιλη Βασιλικού, πρέσβη της Ελλάδας στην UNESCO. Η ιδέα αυτού του άρθρου - αφιερώματος για την ημέρα της ποίησης, στο οποίο γίνεται αναφορά σε ποιήματα από όλο τον κόσμο με θέμα την ποίηση, μου γεννήθηκε από το έργο της Ρίτας Μπούμη-Πλατά, το οποίο ασχολείται ιδιαιτέρως με την έκφραση προβληματισμών γύρω από την ποιητική τέχνη. Ωστόσο και στο σχολικό βιβλίο της Λογοτεχνίας κατεύθυνσης συναντάμε την ενότητα «Ποίηματα για την ποίηση».

Η ενασχόληση με την ποίηση είναι τρόπος, επιλογή, στάση ζωής. Η εμπειρία της ζωής εκφράζεται με τον ποιητικό λόγο. Κι αυτό δεν ισχύει μόνο για τον δημιουργό ποιητή αλλά και για το συνδημιουργό αναγνώστη. Στο ποίημα ο μεν πρώτος αποτυπώνει την προσωπική του θεώρηση της ζωής, ο δε δεύτερος προβάλλει τα ατομικά του χαρακτηριστικά. Το ποίημα λειτουργεί ως καθρέφτης της ψυχής μας.

Τα ποίηματα που συλλέξαμε από την παγκόσμια ποιητική παραγωγή¹, τα χωρίσαμε σε τρεις ενότητες. Προηγούνται όσα αναφέρονται στην εμπειρία της ποιητικής δημιουργίας. Θα παρακολουθήσουμε πώς οι ίδιοι οι ποιητές την εκφράζουν σε συγκεκριμένα έργα τους.

Ακολουθούν ποιήματα που αναφέρονται στις διαφορετικές επιλογές των ποιητών ως προς το περιεχόμενο και τη μορφή των στίχων τους, καθώς μάλιστα οι επιλογές αυτές αφενός συνδέονται με τα κοινωνικά δεδομένα της κάθε εποχής και αφετέρους εξελίσσονται στην πορεία του κάθε δημιουργού προς την ποιητική ωριμότητα.

Το άρθρο ολοκληρώνεται με μια σειρά ποιημάτων που εστιάζονται στις προσδοκίες των ποιητών αναφορικά με την τύχη του έργου τους. Εκφράζουν με ποικίλους τρόπους μια κοινή επιθυμία τους. Με τα ποιήματά τους να υπερβούν τον πεπερασμένο προσωπικό βιολογικό τους χρόνο. Μετά το θάνατό τους να συνεχίσουν να επικοινωνούν μέσα από τους στίχους τους με τους ανθρώπους των μελλοντικών γενεών. Προσβλέπουν στην αιώνια δόξα, στην αθανασία.

Ο ποιητής **Κάρλος Αουγκούστο Λεόν** από τη Βενεζουέλα αναφωτιέται τι είναι η ποίηση, για να καταλήξει πως βρίσκεται παντού μέσα στη ζωή σ' όλες τις καθημερινές δραστηριότητες και καταστάσεις, σε όλα τα «αστήματα» που τον αποσπούν από την ενασχόλησή του μαζί της. Επισημαίνει δε τη διάρκεια της ποίησης στο χρόνο, τη

σχέση της με διαδοχικές ανθρώπινες γενιές.

Στο ποίημα «Ω ποίηση» του **Τάκη Βαρβιτσιώτη** γίνεται λόγος για την προσωπική του σχέση με την ποίηση. Για να προσδιορίσει ο ποιητής τον κυρίαρχο, τον καταλυτικό ρόλο της ποίησης στη ζωή του, χρησιμοποιεί παραλληλισμούς με το φυσικό κόσμο αλλά και με τις ερωτικές σχέσεις:

... Ω ποίηση
ωραίε μου θάνατε καθημερινέ
ωραίε μου θάνατε γονιμοποιέ ...

Στο ποίημα με τίτλο «Ποιητική τέχνη», που έχει γράψει ο **Χορχέ Λουίς Μπορχές** από την Αργεντινή, επιχειρείται να προσδιοριστεί η έννοια της ποίησης καθώς και ο τρόπος που ο ποιητής αντιλαμβάνεται τη ζωή και τον κόσμο και τον ποιητικό του ρόλο σε αυτόν. Στο πλαίσιο αυτού του προσδιορισμού περιλαμβάνεται η παρομοίωση της ποίησης με την θάλαττα του Οδυσσέα:

... έτσι να ξεσκεπάζει - άλλος καθρέφτης -
η τέχνη πρέπει το δικό μας πρόσωπο.
... μια Ιθάκη είναι κ η τέχνη,
πράσινη αιωνιότητα κι όχι σημεία και τέρατα.
(μτφρ. Γ. Δ. Χουρμουζάδη)

Σε ποίημα του **Ρονάλντ Ντε Καρβάλιο** από τη Βραζιλία, με τον δίοι ακριβώς τίτλο με το προηγούμενο, ο ποιητής με βάση την εμπειρία του, συμβουλεύει όποιον επιθυμεί να γράψει ποίηση, πώς να ζήσει και πώς να γράψει:

... Κοίταξε την (τη ζωή) κατάματα, γελώντας και
δακρύζοντας
κι ύστερα την καρδιά σου άφησε να μιλήσει.
(μτφρ. Γ. Δ. Χουρμουζάδη)

Στο ποίημα του **Γιώργου Σαραντάρη** «Δεν είμαστε ποιητές σημαίνει...» η ενασχόληση με την ποίηση εμφανίζεται ως αγώνας, ηρωική στάση, διάθεση για απόλαυση της ζωής και συμφιλίωση με το θάνατο:

... Σημαίνει πως φοβούμαστε
και η ζωή μας έγινε ξένη
ο θάνατος βραχνάς.

Στο ποίημά του «Αν δε μου 'δινες την ποίηση Κύριε» ο **Νικηφόρος Βρεττάκος**, απευθυνόμενος στο Θεό,

¹ Περιλαμβάνει κείμενα των Καβάφη, Πολυδούρη, Εγγονόπουλου, Μανόλη Αναγνωστάκη και Γιώργη Παυλόπουλου.

² Τα περισσότερα έργα των έξινων δημιουργών στα οποία αναφέρομαστε εδώ, προέρχονται από την εξάτομη ανθολογία με τίτλο «Ταξίδι στην ποίηση», εκδ. Ναυτίλος, 1995, που έχουν επιμεληθεύσι οι Μ. Γαλούραλης, Δ. Πάκος και Δ. Ιατρόπουλος.

από την Ελένη Α. Ηλιά

διαπιστώνει πως η ποίηση ομορφαίνει τον προσωπικό του κόσμο. Την αντιλαμβάνεται ως αποστολή του και ως το κληροδότημά του στην ανθρωπότητα.

Ερχόμαστε στην *Κοσταρικά* και στο ποίημα «Του τραγουδιού η πατρίδα» του **Αλφρέδο Κάρντονα Πενά**. Εδώ ο ποιητής αναρωτιέται από πού απορρέει η ανάγκη, η επιθυμία για ποιητική έκφραση. Από το περιεχόμενο των ποιημάτων, το τι εκφράζουν, πάρει την απάντηση στο ερώτημά του:

Του τραγουδιού η πατρίδα είναι το χώμα
που ο Χάρος και το μίσος έχουν θρέψει.
... Κ'έχει πατρίδα τα μικρά μας χρόνια
που η θύμησή τους πλημμυρίζει τα όνειρά μας...
... Του τραγουδιού η πατρίδα είναι στον ύπνο
του παιδιού που χορεύει στον καθένα μας.
(μτφρ. Γ. Δ. Χουρμουζάδη)

Μέσα από την παρομοίωση της ποίησης με ένα ορμητικό πουλί που εμφανίζεται τις νύχτες, οπότε τα χαρακτηριστικά του παραμένουν δυσδιάκριτα, ο ποιητής **Νίκος Καρούζος** προσδιορίζει την έννοια της ποίησης στο ποίημά του με τον τίτλο «Η ποίηση».

Ας περάσουμε στην *Ιαπωνία*, όπου με το ποίημα «Ο άνθρωπος που γράφει ποίημα» του **Ταμούρα Ρουνίκι** αποδίδεται η αίσθηση που διακατέχει τον άνθρωπο τη στιγμή ακριβώς της ποιητικής δημιουργίας.

Παραμένουμε στην *Ιαπωνία*, όπου ο **Νάκα Τάρο** στο ποίημά του «Φάροι» αναφέρεται στη μοναχική διάθεση που χαρακτηρίζει γενικότερα τους ποιητές:

Οι φάροι μοιάζουν με τους ποιητές
που κοιτάνε μόνο επικίνδυνα πράγματα
- μια παλίρροια που πλησιάζει.
Οι ποιητές μοιάζουν με τους φάρους
ζώντας την αγωνία
χτίζουν τη μοναξιά τους...
(μτφρ. Λ.Σκαρτσή)

Ο **Αιμίλιος Βεράρεν** ποιητής από το Βέλγιο, αναφέρεται στη σχέση του με την τέχνη του, σε όσα αυτή του προσφέρει και συμπεραίνει πως πρόκειται για ότι πιο σταθερό και υψηλό υπάρχει στη ζωή του, να τον διασώζει από την ανία της καθημερινότητας.

Ένας Έλληνας ποιητής, ο **Κούλης Αλέπης** κάνει επίσης λόγο για ποίημά του «Από το χρονικό της ζωής μου» για τον αντισταθμιστικό ρόλο της ποίησης. Το άχαρο επάγγελμά του συνδυάστηκε με την ποιητική δραστηριότητα, οπότε στη ζωή του προστέθηκαν στιγμές ποιοτικές και ενδιαφέρουσες.

Περνώντας στη δεύτερη ομάδα ποιημάτων στεκόμαστε στο έργο «Τα τραγούδια μου», που έγραψε ο **Μουσά Τζαλί** από τη Ρωσία, για να δηλώσει ότι η ποίηση και η ζωή συνυπάρχουν, συνδιαλέγονται. Η ζωή και ο θάνατος τροφοδοτούν την ποιητική δημιουργία, η οποία με τη σειρά της εμπνέει τις αξίες της ζωής και καθιστά τον άνθρωπο ήρωα:

...Το τραγούδι μ' έμαθε ν' αγαπώ την ελευθερία,
το τραγούδι επιτάσει να πεθάνω αγωνιστής,
η ζωή μου σαν τραγούδι ηχεί στο λαό
κι ο θάνατός μου θα' ναι τραγούδι αγώνα.
(μτφρ. Π. Αδαμαντίου)

Ο Ούγγρος ποιητής **Αττίλα Γιόζεφ** προσδιορίζει στο έργο του με τον τίτλο «Ποιητική Τέχνη» τον ποιητικό του ρόλο. Στέκεται στην αντίθεση του λυρισμού, των ειδυλλιακών εικόνων του φυσικού κόσμου με τη σκληρή πραγματικότητα, τον καθημερινό μόχθο, τη βιοπάλη. Ο ίδιος επιλέγει να ομορφαίνει με τους στίχους του τον κόσμο για τους απλούς ανθρώπους, για τους οποίους εκείνοι μιλάνε.

Στους ταπεινούς ανθρώπους επιδιώκει να προσφέρει μια καλύτερη ζωή με την ποίησή της και η **Ρίτα Μπούμη-Παπά**, όπως αναφέρει στο ποίημά της «Δεν υπάρχει άλλη δόξα»:

Γράφω για τους ταπεινούς-
δεν υπάρχει άλλη δόξα.

Οι στίχοι μου οι πολεμιστές, όταν το αίμα μου κοχλάζει, γι' αυτούς πασχίζω με πολύεδρους πελώριους καθρέφτες τον ήλιο να φέρω στα βαθιά υπόγεια...

Σχετικό είναι και το ποίημά της «Εκεί υπάρχω», όπου με αλληγορικό τρόπο διατυπώνεται η πεποίθηση ότι με το έργο της εκφράζει τη συμπαράστασή της στους απλούς, ταλαιπωρημένους συνανθρώπους της:

Τώρα που βράδιασε
κι οι άνθρωποι της γης μου μπρος στις πόρτες
με ακουμπισμένα τα παιδεμένα χέρια τους στα γόνατα
κάθονται και μετρούν το δρόμο που διάνυσαν
τα πενθή που δεν έβγαλαν ποτέ
και τ' άφησαν να τα ξεσκίσει ο άνεμος,
είναι ο καλύτερος καιρός για να περάσω
μ' ένα πανέρι μήλα απ' το Φθινόπωρο μου
να τους τα ρίξω στην ποδιά
να τους πω καλησπέρα.

Η ποιήτρια στο προγενέστερο έργο της με τίτλο «Το τείχος» αναφέρεται επίσης στη μαχητικότητα της ποίησης, που την διακρίνεις ήδη στη φράση «πετιούνται σαν σπαθιά απ' τη θήκη/ οι στίχοι μου οι πολεμιστές». Αντιλαμβάνεται τη συγγραφή ενός ποιήματος σαν τη διεξαγωγή ενός αγώνα:

Μα ωραίος όρμησε στ' απόρθητο
που μας σταμάτησε έτσι τείχος
ο ήρωας που χτυπιέται ανώφελα,
που μάχεται και πέφτει: ο Στίχος!

Ορκίζεται δε αιώνια πίστη στην τέχνη της, με το ποίημά της «Ορκος μέγας»:

Όσο υπάρχουν έναστροι ουρανοί, ...
όσο υπάρχουν ερωτηματικά
μάτια εφήβων που διασταυρώνονται
ηλεκτροφόρο ρίγος στο δέρμα
γοργά χτυποκάρδια την αυγή
πουλιά και σιωπές στο δάσος...
θα τραγουδώ ...

Ο δε **Ρουμάνος** ποιητής **Ιλάριος Βορόνκα** στο ποίημά του «Η κοινή ποίηση» κάνει μια αναδρομή στα έργα που έχει γράψει κατά καιρούς. Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι τον ικανοποιούν και τον αντιπροσωπεύουν περισσότερο τα ποιό πρόσφατα ποιήματά του, με τα οποία εκφράζει όχι αποκλειστικά τον εαυτό του αλλά το κοινωνικό σύνολο.

Τη δύναμη της ποίησης να εμψυχώνει τους ανθρώπους αναγνωρίζει στο ποίημά του «Το τραγούδι» και ο **Ρώσος** ποιητής **Τζαλί**, που συναντήσαμε πρωτύτερα:
Τραγούδι, τραγούδι! Αντίχησε στα πλάτη,
φλόγισε την καρδιά των ανθρώπων,
δώσω τους φτερά να νικήσουν,
κυριάρχησε στις σκέψεις και στα αισθήματά τους!
(μτφρ. Π. Αδαμαντίου)

Επιστρέφουμε στην ελληνική ποίηση, καθώς ο **Τάσος Παππάς** στο ποίημά του «Χαιρετισμός στη νέα ποίηση», δηλώνει την πρόθεση να εκφράσει τον πόνο που αισθάνονται οι πληγωμένοι, ηττημένοι άνθρωποι της γενιάς του. Για να το επιτύχει, αναζητά και δοκιμάζει νέα ποιητικά ρεύματα και τρόπους, που να απελευθερώνουν την ψυχή και την έκφραση.

Το γεγονός ότι η ποίηση δεν είναι αποκομμένη από την κοινωνική πραγματικότητα αλλά άμεσα εξαρτημένη από αυτήν, προκύπτει επίσης από το ποίημα «Ποίηση 1948» του **Νίκου Εγγονόπουλου**. Εδώ οι δύσκολες συνθήκες της ιστορικής περιόδου του εμφανίζονται υπεύθυνες για τις συγκεκριμένες επιλογές του ποιητή.

Αντίστοιχα, ο **Μίλτος Σαχτούρης** στο ποίημα «Ο στρατιώτης ποιητής» αναφέρεται στις δύσκολες πολεμικές συνθήκες που ζει, οι οποίες του υπαγορεύουν τη σκληρή, ωμή ποιητική έκφραση.

Ο **Αναστάσης Βιστωνίτης** με το ποίημά του **Ars poetica** επισημαίνει τη σκληρότητα και το δυναμισμό που χαρακτηρίζουν την ποίηση:

Το ποίημα δεν είναι φωνή,
πέρασμα πουλιού.
Είναι πυροβολισμός
στον ορίζοντα και την ιστορία.

Κατά τον **Κώστα Μόντη** για τους Έλληνες ποιητές υπάρχουν πρόσθετες δυσκολίες, οι οποίες συνδέονται με την περιορισμένη διάδοση της ελληνικής γλώσσας. Ωστόσο, ο πλούτος και η μοναδικότητα αυτής της γλώσσας συνιστά παράλληλα πλεονέκτημα.

Ολοκληρώνουμε τη συγκεκριμένη ενότητα με ποιήματα που σε αντίθεση με τα προηγούμενα, μαρτυρούν μια ανάλαφρη, χαρούμενη διάθεση. Σύμφωνα με τον Άγγελο ποιητή **Ουΐλιαμ Μπλαϊκ** στην Είσαγωγή του έργου του, η διάθεση αυτή εκπορεύεται από τα παιδιά, τα οποία τον εμπνέουν να τραγουδά τις φυσικές ομορφιές και τα οποία επιδιώκει να συγκινεί με την τέχνη του:

...είδα καβάλα ένα παιδάκι σ' ένα σύννεφο
που μου είπε από ψηλά χαμογελώντας:
«Κυρ μουσικέ για παίξε στη φλογέρα σου
του αρνιού τ' απλό, τ' ωραίο το τραγουδάκι..»
Κι εγώ μετά χαράς να παίζω αρχίνησα
κι ακούγοντάς με έκλαιε το παιδάκι.
(μτφρ. Πάνη Β. Ιωαννίδη)

Η λέξη «τραγούδι» αντικαθιστά τη λέξη ποίημα σε κάθε περίπτωση που ο ποιητής απευθύνεται στα παιδιά, καθώς προφανώς τότε προέχει στο έργο του ο ζωντανός, γοργός ρυθμός που παραπέμπει στη χαρά της ζωής. Δύο χαρακτηριστικά παραδείγματα από την ελληνική σχετική παραγωγή συνιστούν το ποίημα με τίτλο «Το τραγούδι» της **Μαρίας Γουμενοπούλου**, καθώς και «Τραγουδώ» του **Γιώργου Κρόκου**.

Είναι κάποιο τραγουδάκι
χαρωπό και δροσερό
σαν να τρέχουν βοτσαλάκια
και να παίζουνε κρυφτό.
...Και τα λόγια του μ' αρέσουν
μα αγαπάω πιο πολύ
το γλυκό του ντορεμένο.

...Γέλαστός, γελαστός
τραγουδώ το φως...
τραγουδώ τη γαλήνη
τη γλυκιά καλοσύνη
που γιομίζει βαθιά μας
με ομορφιά την καρδιά μας.

Περγάμε στην τρίτη ενότητα, η οποία παρουσιάζει το μεγαλύτερο ενδιαφέρον, καθώς αναφέρεται στην ιδιότητα της ποίησης, όπως και κάθε μορφής τέχνης να αντέχει στο χρόνο. Κατά συνέπεια κάθε δημιουργός τρέφει ελπίδες ότι μέσα από το έργο του θα παραμείνει αθάνατος.

Το ποίημα «Τα χέρια των ποιητών» του **Ραντού Μπουουρέανου** από τη **Ρουμανία** εκφράζει μέσα από αλληγορίες την ιδέα ότι η παγκόσμια ποιητική παραγωγή εμπεριεχεται, επιδρά στους δικούς του στίχους:

Τα χέρια σας ποιητές της ελευθερίας...
τα χω αγκαλιάσει μες στο εξώφυλλο των δυο χειρών μου
όπως δένουν τα φύλα ενός βιβλίου.

Το μέγα τραγούδι, είτε γραμμένο είτε άγραφο,
πληθαίνει κι ανεβάζει μέσα μου την υψηλή ένταση του...
(μτφρ. Πάνη Ρίτσου)

Ο διάσημος και πολύ αγαπητός παγκοσμίως **Ρώσος ποιητής Βλαντιμίρ Μαγιακόφσκι**, στο ποίημά του «Ο στίχος μου» αναφέρεται στη δύναμη του ποιητικού του λόγου στο πέρασμα των χρόνων:

Ο στίχος μου
μ' απέραντη δύναμη
θ' αποτινάξει τον όγκο των χρόνων
και θ' αναδυθεί.
(μτφρ. Αντώνη Δωριάδη)

Με το ποίημα με τίτλο «Ο ετοιμοθάνατος ποιητής», ο **Ντικάριν Γεργκάτ** από την Αρμενία απευθύνεται σε κάθε συνάδερφό του που ζει τις τελευταίες του στιγμές, για να του θυμίσει, χρησιμοποιώντας μια παρομοίωση από το φυσικό κόσμο, ότι η ζωή του δεν τελειώνει με το βιολογικό του θάνατο. Αυτό που επιδιώκει με τους στίχους του είναι η προοπτική της δόξας να απαλύνει την αγωνία και τον πόνο:

Η δόξα την προσπάθεια σου κοιτάζει γελαστή.

Θυμήσου πως στη γη μιλάς ποιητή
κι οδεύεις προς το θάνατο που πάλι εσύ θα ζήσεις...
(μτφρ. Κούλη Αλέπη)

Ο δε δημοφιλής Αμερικανός ποιητής **Έζρα Πάουντ** στο ποίημά του με τίτλο «Ελληνικό Επίγραμμα» κάνει λόγο για την αθανασία που θεωρεί ότι θα του έχει εξασφαλίσει η ποιητική του δραστηριότητα.

Για να έρθουμε πάλι στη **Ρίτα Μπούμη-Παπά**, στο ποίημά της «Εκεί υπάρχω» εναποθέτει στην ποίησή της όλες τις ελπίδες για νίκη, ανάσταση, αιώνια ζωή:

Μονάχα το τραγούδι μου ανέπαφο θα παραμείνει
στο πύρινο περίβλημά του
κι όπως ακλόνητα πιστεύω
θα 'ναι το όπλο που θα μου χαρίσει
τη νίκη την οριστική, κι ακόμα
η δύναμη που γρήγορα θα μ' αναστήσει.
Εκεί, μες στο τραγούδι, υπάρχω
και κει θα συναντιώμαστε κάθε φορά που θα διψάτε
για μιαν αληθινή επαφή
σεις που δεν γεννηθήκατε ακόμα.

Στο ποίημα «Δεν υπάρχει άλλη δόξα», εκφράζει για άλλη μια φορά την προσδοκία και την ελπίδα της ότι η επαφή με τους αναγνώστες της θα είναι διαρκής, ότι η μεταξύ τους επικοινωνία θα υπερβεί το φυσικό της θάνατο:

Γράφω γιατί αγαπώ τη ζωή, κάθε ανθρώπινο πλάσμα
και ζήτω να σωθώ απ' το θάνατο...
Γ' αυτούς πετιούνται σαν σπαθιά απ' τη θήκη

Αντίστοιχα, ο Αμερικανός **Ουάλτ Ουίτμαν** στο ποίημα «Ποιητές που ωρχόστε», απευθύνεται ειδικότερα στους συναδέρφους του των μελλοντικών γενεών, στους οποίους εναποθέτει τις ελπίδες του για δικιάωση του έργου του.

Στην ίδια κατεύθυνση κινούνται και τα ποίηματα του **Κώστα Καρυωτάκη**. Στην «Υστεροφοημία» ο ποιητής ενώ ρέπει προς το θάνατο, ευελπιστεί ότι οι στίχοι του θα βρουν κάποιους αποδέκτες έστω και εάν ο ίδιος θα είναι τότε απών:

Μόνο μπορεί να μείνουνε κατόπι μας οι στίχοι,
δέκα μονάχα στίχοι μας να μείνουνε καθώς
τα περιστέρια που σκορπούν οι ναυαγοί στην τύχη
κι όταν φέρουν το μήνυμα δεν είναι πια καιρός.

Στη «Μπαλλάντα», του «στους άδοξους ποιητές των αιώνων» ο ίδιος ποιητής θεωρεί προνομιούχους όλους τους διάσημους ποιητές του κόσμου παρά τις όποιες αντιδρότητες της ζωής τους, εφόσον έχουν εξασφαλίσει την αθανασία με το έργο τους. Ωστόσο στο συγκεκριμένο ποίημα του επιλέγει συνειδήτως να εστιάσει το ενδιαφέρον του σε όσους μάταια ελπίζουν ότι θα δοξαστούν, μεταξύ των οποίων πιστεύει ότι συμπεριλαμβάνεται και ο ίδιος.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον εμφανίζει το αφηγηματικό ποίημα «Οδυσσέας» του Ρουμάνου **Αλέξανδρου Καρράριου**, στο οποίο οι ταξιδιωτικές περιπτέσεις του ήρωα σταν έχει πλέον επιστρέψει στην Ιθάκη, αναβιώνουν στο δύνειρό του ως ποίημα. Όπως είναι φανερό, ο λόγος γίνεται για την Οδύσσεια του Ομήρου.

Καταλήγουμε με το Γαλλικό ποίημα, «Στην Ελένη» του **Πιερ Ντε Ρονσάρ**, όπου ο ποιητής επιδιώκοντας να παροτρύνει τη γυναίκα που επιθυμεί, να ανταποκριθεί στο αίσθημά του, την προκαλεί να αναλογιστεί τη μελλοντική εποχή, τότε που εκείνος θα είναι νεκρός και αυτή θα είναι ηλικιωμένη. Την προειδοποιεί ότι οι στίχοι του για τον έρωτά του στην περίπτωση που θα έχει παραμείνει ανεκπλήρωτος, θα της προκαλούν συγκίνηση και αφόρητη θλίψη. Η ιδιότητα της διάρκειας της ποίησης χρησιμοποιείται εδώ με στόχο την εκπλήρωση της παρούσας επιθυμίας.

Έτσι λοιπόν οι ποιητές διατυπώνουν στο έργο τους με τη μεταφορική χρήση της λογοτεχνικής γλώσσας, τις απόψεις τους για την ποίηση. Ας κλείσουμε αυτό το άρθρο με μία παρότρυνση. Ο καθένας να ανακαλέσει τις προσωπικές εμπειρίες από την ενασχόλησή του με το ποιητικό φαινόμενο είτε ως αναγνώστη της είτε ως ποιητής. Να αναλογιστεί τον ρόλο της ποίησης στη ζωή του. Είναι βέβαιο πως η απάντηση θα έχει μεγάλο ενδιαφέρον.

Τα βιβλία είναι οι φίλοι μας και οι εχθροί μας [Φυλλομετρώντας ένα παλιό τετράδιο μαθητικών εκθέσεων...]

Bιβλία. Βιβλία μικρά, μεγάλα, χοντρά, λεπτά, χαρτόδετα, δερματόδετα, πλατειά, στενά. Βιβλία. Φιλοσοφικά, φιλολογικά, λεξικά, εγκυκλοπαιδίεις, επιστημονικά, λογοτεχνικά. Και περιοδικά. Εβδομαδιαία, μηνιαία, διμηνιαία, ετήσια. Επιστημονικά, μουσικά, ιστορικά, πολιτικά, ρομάντζα... Τρέξτε να πάρετε! Βιβλία και περιοδικά! Πνιγόμαστε στα βιβλία και τα περιοδικά...

Εικοστός αιώνας: Ο αιώνας του βιβλίου.

Μα μέσα στην "θάλασσα" αυτή των βιβλίων, ποικίλει και η ποιότητά τους. Εκτός από την ήρεμη θάλασσα, την ακύματη, που σου δίνει την ευκαιρία να ατενίσεις σε μακρινούς ορίζοντες, σε αστημένα ακρογάλια, υπάρχει κι η φουρτουνιασμένη θάλασσα. Αυτή πους σ' εμποδίζει να κοιτάξεις μακρύτερα, κουρελαίζει την ύπαρξή σου. Κι είναι αποτέλεσμα του ότι κρύφτηκε ο ήλιος πίσω απ' τα σύννεφα... Είναι αποτέλεσμα των άστατων ανέμων της περιοχής [...] της εποχής...].

Έτσι τα βιβλία έφθασαν να είναι φίλοι κι εχθροί μαζί, αναλόγως...

Εχθροί μας; Nai! Τι άλλο μπορούν να είναι όταν κηρύσσουν την απαισιοδοξία; Τι άλλο μπορούν να πετύχουν παρά την καταστροφή μας; Αν αναλογιστούμε τις συνέπειες που έχουν αυτά τα σύγχρονα κηρύγματα, θα καταλάβουμε...

Φθάσαμε να πουλάμε βιβλία με το κιλό... Άσχετα με το ποιος ήταν ο σκοπός του έξυπνου αυτού βιβλιοπώλη, τι άλλο μπορεί να δείξει το γεγονός, παρά ότι υπάρχουν βιβλία χωρίς κάποια... βαρύτητα;

Έχει ειπωθεί ότι τα βιβλία είναι παράθυρα, απ' τα οποία βλέπουν έξω οι ψυχές. Υπάρχουν όμως παράθυρα ανοιγμένα στο σκοτάδι, μα και παράθυρα ανοιγμένα στο φως. Τα πρώτα είναι πιθανόν η καταστροφή σου [σου δείχνουν μόνο το "ζην"], τα δεύτερα η ζωή σου [καθώς στρέφουν την προσοχή σου στο "ευ ζην"].

Είπαμε: Εκτός απ' αυτά που προκαλούν την... "βιβλική καταστροφή", υπάρχουν και τα βιβλία που είναι πηγές ηθικής αναγεννήσεως, και πνευματικής εξυψώσεως, μεταλλεία ανεξάντλητης γνώσεως και ανθρωπότητας (αλλά και θείας) σοφίας, που κρύβουν στις σελίδες τους πολύτιμα, ανεκτίμητης αξίας, μαργαριτάρια.

Αιώνες πριν ο Ισοκράτης είχε κάνει τη διάκρισή τους απ' τα προηγούμενα. Αυτά είναι μνημεία σοφών, εκείνα είναι

...και παρουσίαση βιβλίου

μνημεία των αμαθών. Όταν κατά καιρούς χαρακτήρισαν τα βιβλία "γιατρικά του νου", "κυψέλες του πνεύματος", "ακοίμητες λαμπάδες συγκεντρωμένης σοφίας", σ' αυτά τα "μνημεία των σοφών" αναφέρονται.

Διότι αυτά ανοίγουν νέους ορίζοντες στο πνεύμα σου και σου παρουσιάζουν τον πραγματικό σκοπό της ζωής, απλούστατα διότι και οι συγγραφείς τους φωτίζονταν απ' αυτόν τον ήλιο του προορισμού του ανθρώπου [χαρίζοντας, έτσι, την ήρεμη θάλασσα]. Αυτός ο ήλιος [για διάφορες αιτίες] έχει κρυφτεί για τους προηγούμενους συγγραφείς από τα σύννεφα [που παίρνουν διάφορα ονόματα: απαισιοδοξία κ.λπ.], που σπρώχτηκαν απ' τον άνεμο [της απιστίας] και προκάλεσαν την τρικυμία και τα πολυάριθμα ναυάγια, αποτέλεσμα της θάλασσας των βιβλίων που πλημμυρίζουν τις προθήκες των βιβλιοπωλείων.

Αν ο συγγραφέας είναι ανερμάτιστος, το "κενό" του αυτό παρουσιάζεται στα συγγράμματά του, διότι "ο δημιουργός χτίζει το μεγαλείο [...] της ψυχής του στο δημιούργημά του". Αυτό το κενό, όμως, αυτό το βάραθρο [που πιθανόν να είναι καλυμμένο απ' τα λουλούδια της καλολογίας, της καλλιέπειας, της "λογοτεχνίας"], μπορεί να γίνει ο ψυχικός τάφος μας. Και οι σύγχρονοι "τηνευματικοί ηγέτες" πιθανόν να μας οδηγήσουν σε λάθος πορεία [χωρίς να θέλουμε ν' αμφισβήτησουμε με τα γραφόμενά μας, την αξία τους ως προς την τέχνη του λόγου].

Θα ήταν μεγάλη παράλειψη αν δεν αναφέραμε Το Βιβλίο, τον βασιλιά των βιβλίων, τον καλύτερο μας φίλο, την Αγία Γραφή. Καινή και Παλαιά Διαθήκη είναι τα δύο κουπιά που μας βοηθούν να κατευθύνουμε το σκάφος της ψυχής μας στα λιμνάνια της σοφίας και του πνεύματος, της ψυχικής τελειότητας. Είναι τα δύο ανοιχτά παράθυρα του κόσμου προς την αιωνιότητα.

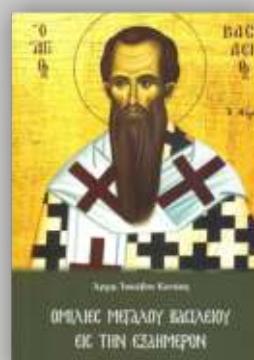
Βιβλία και Περιοδικά. Πνιγήκαμε στα βιβλία και τα περιοδικά. Μέσα απ' αυτά θα πρέπει να διαλέξουμε τους φίλους μας...

● Σ.Γ.Λ.

Ομιλίες Μεγάλου Βασιλείου εις την εξαήμερον

«Τά κείμενα περιέχουν βιώματα και δύχι θεωρητικές σκέψεις καί ίδεολογίες. Σοῦ μιλούν στίν καρδιά καί δέν όμοιαζουν με κάποια στεγνά έπιστημονικά συγγράμματα πού συχνά είναι άγευστα μιᾶς τέτοιας έμπειρικής θεολογίας. Ή διάθεστή μας νά «κοινωνήσουμε» τών νοημάτων τών κειμένων πού διαβάσαμε, μᾶς έκανε να προχωρήσουμε στήν συγγραφή τού παρόντος μικρού πονηματος. Άκριβως η διάθεστή νά σᾶσ προσφέρουμε δύτι μᾶς έντυπωσίσε στά κείμενα τού σπουδαίου έπισκοπου τῆς Καισάρειας ἄγιου Βασιλείου, μᾶς ὀθησ νά μοιραστούμε γραπτῶς πολλά από τά γραφόμενά του. Εύχης ἔργον θά ἔταν ό καθένας που θά διαβάσεις δσα άναφέρουμε γιά τόν ἄγιο, νά προστρέξει στό πρωτότυπο κείμενό του και έκει νά θαυμάσει δσα έκεινος κήρυξτε θεό- πνευμα στό ποιμνιό του. Μακάρι ολοι μᾶς νά έχουμε τόν πόθο νά μελετούμε τά Πατερικά μας κείμενα πού έχουν τόσα νά μᾶς ποῦν, έστω και άν σήμερα κάποιοι θεωρούν δτι δέν έχουν θέση στή ζωή μας. Τά κείμενα τών ἄγιων μας μοσχοβιούν λιβάνι πού είναι άνεξητηλο μέσα στον χρόνο, ένω μέ τό πέρασμα τού χρόνου γίνεται έντονότερη ή εύωδία τους. Άν και έκεινα δέν έπαψαν νά μοσχοβιούν ποτέ, ή δική μας άσφροηση είναι πολλές φορές θολωμένη!»

Άπο τόν Πρόλογο τού Βιβλίου

Συγγραφέας: Αρχιμ. Ιάκωβος Κανάκης

Σελίδες: 216, Σχήμα: 14 x 21,

Έκδοσις: Φεβρουάριος 2014,

ISBN: 978-960-93-5796-8

Τιμή: 10,00 ΕΥΡΩ

Τηλέφωνο Παραγγελιών: 6949562546

Οι «Ατέρμονες Δρόμοι» της Βούλας Αραμπατζόγλου Τουζοπούλου

Eίναι εντυπωσιακή η απίχηση που έχει στον κόσμο κάθε αναφορά στο παρελθόν. Πόσο μάλλον όταν αυτό το παρελθόν το έζησαν οι ίδιοι, οι γονείς τους ή οι παππούδες τους.

Αυτός ήταν ο λόγος που στις 30 Απριλίου ένα ενθουσιώδες κοινό γέμισε την ευρύχωρη αίθουσα της «ΕΣΤΙΑΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ», κατά την παρουσίαση του βιβλίου της Βούλας Αραμπατζόγλου Τουζοπούλου «Ατέρμονες Δρόμοι», το οποίο είναι μια βαθιά στο χρόνο αναδρομή γύρω από την πορεία και το έργο των πλανόδιων επαγγελματιών.

Την εισαγωγή έκανε η Αντιπρόεδρος της ΕΣΤΙΑΣ, καθηγήτρια Ε. Μ. Πολυτεχνείου κα Σίσυ Αραμπατζή η οποία στη συνέχεια παρουσίασε τους ομιλητές.

Πρώτος ομιλητής ήταν ο Πρόεδρος της ΕΣΤΙΑΣ επίτιμος δικηγόρος κος Λεωνίδας Βογιατζόγλου.

Ο κος Βογιατζόγλου μίλησε με πολύ θερμά λόγια για την συγγραφέα και το βιβλίο που το χαρακτήρισε θαύμα ανθρωπιάς, όπου η περιγραφή των πλανόδιων επαγγελμάτων από την συγγραφέα γίνεται με λεπτομερή ακρίβεια και με ένα αισθητικό, συγκινητικό, τρυφερό στυλ.

Η έμπνευσή της - σημείωσε ο κος Βογιατζόγλου - να εκδώσει τους «Ατέρμονες Δρόμους» την καθηεύδων σαν την πιο γνήσια υμνήτρια της ιστορίας της πόλης μας, ενώ η γλώσσική της έκφραση και το έμφυτό της κάλος στις περιγραφές την κατατάσσουν στους πιο σημαντικούς εργάτες του λόγου.

Και συνεχίζει ο ομιλητής: «Υπομονετικά η συγγραφέας συνθέτει χωριστά ένα προς ένα ακόμα και τα μικρότερα πλανόδια επαγγέλματα, γιαυτό και το βιβλίο σαν ιστορική πηγή έχει μεγάλη και σημαντική αξία. Ίσως είναι το δημοφιλέστερο κείμενο για την πόλη μας. Η ζωή και ο χαρακτήρας των πλανόδιων επαγγελμάτων γίνονται στο βιβλίο απολαυστικό ανάγνωσμα. Η γραφή, αν και αναφέρεται στο παρελθόν εν τούτοις είναι σύγχρονη και αναδεικνύει την συγγραφέα ως ιδιαίτερη χειριστρια του πεζού λόγου με μεγάλη συγγραφική δύναμη. Το βιβλίο αυτό που είναι πηγή γνώσεων και ιστορικός θησαυρός εξασφάλισε στην δημοτικό τον τίτλο της ιστοριογράφου της μεταπολεμικής Νέας Ιωνίας.»

Δεύτερη ομιλήτρια ήταν η πολιτική επιστήμων νομικής κα Βασιλεία Τσάκωνα η οποία επέλεξε να προτάξει για το βιβλίο τις απόψεις του κου Σαράντη Καργάκου, όπου μεταξύ άλλων ο διακεκριμένος συγγραφέας και ιστορικός έχει γράψει:

«Συγχώνα θα το γεύομαι. Ξαναγυρίζω στα φωτάχια αλλά ωραία χρόνια μου. Διαβάζω, θυμάμαι, μαθαίνω, συγκινούμαι. Έχεις αγαπητή μου, κ. Βούλα, κάνει σπουδαία δουλειά. Δεν ξέρω πώς να σε ευχαριστήσω για την αναγνωστική και οπτική απόλαυση.»

Επίσης η ομιλήτρια ανέφερε και τις απόψεις του συγγραφέα κου Κυριάκου Βαλαβάνη ο οποίος σε εκτενή κριτική του καταλήγει:

«Εν κατακλείδι θα έλεγα πως η συγγραφέας με μία αμφιδρομή επικοινωνία τεχνών, της συγγραφικής και της ζωγραφικής, ζωντανεύει ενα κόσμο, τον αναγεννά, τον μνημονεύει και τον μεταπλάθει μέσα στον σχηματικό της παράδεισο. Το έργο της συγκινεί και προβληματίζει. Το συνιστώ με ιδιαίτερη εκτίμηση.»

Η ίδια η κα Τσάκωνα εκτιμά, όπως είπε, ότι το βιβλίο πέραν των συναισθημάτων που διεγείρει έχει και τεράστια πρακτική αξία για τις γνώσεις που παρέχει για καταστάσεις, νοστροπίες και φιλοσοφίες του παρελθόντος, για τα πολύ χρήσιμα για τους ιστορικούς του μέλλοντος ιστορικά ντοκουμέντα που παραθέτει και τέλος για την καταγραφή επαγγελμάτων τα περισσότερα από τα οποία έσβησαν, αλλά και για την καταγραφή χαρακτηριστικών προσωπών που τα άσκησαν.

Και συνέχισε η κα Τσάκωνα:

«Οι καταγραφές αυτές έχουν λογοτεχνική αξία που σε σημεία της αγγίζει την φιλοσοφική ποίηση. Προτάσεις απλές, αφτιασιδώτες, περιεκτικές, μεστές νοημάτων και πλήρεις συναισθημάτων. Οι περιγραφές είναι ανάγλυφοι ζωγραφικοί πίνακες, Οι αναλύσεις χαρακτήρων ψυχο-

-γραφήματα. Το στήγμα, η νοοτροπία και η φιλοσοφία των εποχών, των περιοχών και των ανθρώπων, δίνονται με ρεαλισμό, αυθεντικότητα αλλά και σε πολλά σημεία με λεπτό χιούμορ και σατιρική διάθεση. Η γραφή, όπως σε όλα τα έργα της συγγραφέως, είναι συναρπαστική. Η ροή και η συνακολούθια των νοημάτων αρπάζει τον αναγνώστη, τον εγκαλώνει από την αρχή και τον πηγαίνει μέχρι το τέλος. Στο συγκεκριμένο όμως βιβλίο εξίσου έλκει και γοητεύει το φωτογραφικό του υλικό και τα σκίτσα του. Η συλλογή, η επιλογή και η παράθεση των εικόνων είναι το δεύτερο μεγάλο επίτευγμα του βιβλίου. Το αποτέλεσμα είναι πραγματική η αναγνωστική και οπτική πανδαισία.»

Στο σημείο αυτό η κα Τσάκωνα αναφέρθηκε στις ζωγραφικές επιδόσεις της κα Βούλας Αραμπατζόγλου Τουζοπούλου λέγοντας:

«Στην αισθητική του βιβλίου συμβάλλουν και οι πίνακες ζωγραφικής της ίδιας της συγγραφέως, που δημιούργησε ειδικό για τα εξώφυλλα, γιατί είναι και μία πολύ καλή ζωγράφος. Μάλιστα αυτό το ταλέντο της προηγείται του συγγραφικού, γιαυτό και έχει δώσει πολλά δείγματα των δυνατοτήτων της τόσο σε νεκρή φύση όσο και σε προσωπογραφίες»

Ενδιάμεσα στην ομιλία της Κας Τσάκωνας μία εξαίρετη καλλιτέχνης - ηθοποιός, η κα Σοφία Σγουράκη, διάβαζε αποστάσεις από το βιβλίο και μάγευε με το αφηγηματικό και υποκριτικό της ταλέντο τους παριστάμενους, που πραγματικά μεταφέρονταν στο παρελθόν.

Μετά τον λόγο πήρε η συγγραφέας η οποία δήλωσε συγκινημένη και ενθουσιασμένη για την αθρόα προσέλευση φίλων, όλων εκλεκτών, μεταξύ των οποίων και πολλών νεαρών ατόμων. Στη νέα γενιά άλλωστε, μέσω των επτά εγγονών της, με παρόντα τρία από αυτά την Βιβή. Δήμητρα και Αφροδίτη, αφιερώνει το βιβλίο της γιατί, όπως είπε: κάθε πτυχή του παρελθόντος επιδρά θετικά ή αρνητικά στο δικό τους μέλλον.

Κατόπιν η κα Βούλα Αραμπατζόγλου Τουζοπούλου μίλησε για τους λόγους και τα συναισθήματα που την ώθησαν στην συγγραφή αυτού του βιβλίου και ευχαρίστησε ονομαστικά όσους της έδωσαν πρόσθετες πληροφορίες και φωτογραφικό υλικό για την ολοκλήρωσή του.

Ιδιαίτερη αναφορά έκανε στην σύζυγό της ο οποίος, όπως είπε, την βοηθάει σε όλα και της συμπάραστεκεται παντού.

Στη συνέχεια ευχαρίστησε με εγκαμπιαστικά σχόλια τους συντελεστές της παρουσίασης και τέλος ευχαρίστησε το πολυτήρας κοινό για την τιμή που της έκαναν να παρευρίσκονται.

Πριν το κλείσιμο της εκδήλωσης, ζήτησε και πήρε τον λόγο ο κος Χάρης Σαπούντζακης ο οποίος δήλωσε ότι αισθάνεται έντονα συγκινημένος για όσα ακούστηκαν και εξέφρασε την ικανοποίησή του για την έκδοση αυτού του βιβλίου που δεν είναι μόνο λαογραφία, όπως είπε, αλλά περίσσευμα ψυχής, καλλιέργεια λόγου, ομορφία επικοινωνίας. Είπε ακόμα ότι ο ίδιος παρότρυνε την συγγραφέα να γράφει ιστορικολαογραφικά θέματα με τα οποία κανείς ιστορικός της γενέτειρας Νέας Ιωνίας συμπεριλαμβανομένου και του ίδιου δεν είχε ασχοληθεί. Κατέληξε δε επαναλαμβάνοντας στην συγγραφέα την παρακάτω προτροπή, που φάνηκε ότι ήταν και ευχή και προσδοκία των παρισταμένων, αν κρίνει κανείς από την ουρά που σχηματίσθηκε από τον κόσμο για συγχαρητήρια και αφιερώσεις επί των βιβλίων της.

«Συνέχισε Βούλα να γράφεις.»